

GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W ELKU

SPRAWOZDANIE
Z WYKONANIA ZADAŃ ZLECONYCH I WŁASNYCH
GMINY Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ ZA 2023 ROK

Marzec 2024 ROK

SPIS TREŚCI

Wstęp	4
I. Zadania i struktura organizacyjna	4
1.1.Zadania i ramy prawne	4
1.2.Struktura organizacyjna	6
1.3.Zasady udzielania świadczeń	7
1.4.Powody udzielania pomocy społecznej	9
II .Zadania zlecone gminie	11
2.1. Świadczenia rodzinne	11
2.2.Fundusz alimentacyjny	13
2.3.Dłużnicy alimentacyjni	14
2.4.Świadczenie wychowawcze	15
2.5.Jednorazowe świadczenie „Za życiem”	16
2.6.Dodatki energetyczne	16
III. Inne zadania zlecone gminie	17
3.1.Świadczenia na rzecz obywateli Ukrainy	17
3.2.Dodatek elektryczny	18
3.3 Wydawanie zaświadczeń do programu „Czyste Powietrze”	18
IV. Zadania własne gminy	19
4.1.Zasiłki i pomoc w naturze	19
4.2.Zasiłki stałe	21
4.3.Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	21
4.4.Domy pomocy społecznej	22
4.5.Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	22
4.6.Składki na ubezpieczenie zdrowotne	22
4.7.Wsparcie rodziny	23

4.8.Zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	23
4.9.Pomoc w zakresie dożywiania	24
4.10.Pozostała działalność	24
V. Inne zadania własne gminy	25
5.1. Dodatki mieszkaniowe	25
5.2. Mieszkania chronione	25
5.3.Pomoc materialna dla uczniów/stypendia/	25
VI. Realizacja programów z zakresu pomocy społecznej	26
6.1.Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2022-2026	26
6.2.Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego	26
6.3.Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych	27
6.4.Programy polityki zdrowotnej	27
6.5.Realizacja programów i projektów zewnętrznych w 2023r.	28
VII. Współpraca z organizacjami pozarządowymi	29
VIII. Współpraca z innymi jednostkami i instytucjami	30
IX.W zakresie pozostałych ustaw oraz wynikające z rozeznaczonych potrzeb	31
X.W zakresie spraw administracyjnych i kadrowych	31
XI. Potrzeby i wnioski na dalsze lata realizacji	33

Wstęp.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Eku przedstawia sprawozdanie z działalności za 2023 rok w odniesieniu do zadań własnych gminy, wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, jak również zadań zleconych w obszarze pomocy społecznej.

W sprawozdaniu ujęto zadania i strukturę zatrudnienia w Ośrodku, formy wsparcia oraz wydatki finansowe na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej.

Wielkość udzielonej pomocy oraz liczbę osób obrazują zestawienia tabelaryczne obejmujące lata 2021-2023.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ełku (zwany dalej Ośrodkiem, GOPS), w obszarze pomocy społecznej realizuje zadania własne i zadania zlecone z zakresu administracji rządowej. Jest inicjatorem działań o charakterze pomocowym, aktywizującym oraz integrującym różnorodne środowiska na rzecz wsparcia grup i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Pomoc społeczna, w myśl wyżej cytowanej ustawy, jest instytucją polityki społecznej państwa i włącza się, gdy osoba bądź rodzina nie jest w stanie własnymi siłami przezwyciężyć trudnej sytuacji życiowej.

Zgodnie z art. 110 ust 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r., poz. 901 z późn. zm.), Kierownik składa radzie gminy roczne sprawozdanie z działalności Ośrodka. Ponadto, Kierownik prowadzi nadzór merytoryczny i organizację pracy oraz ponosi odpowiedzialność finansową w Ośrodku.

Podstawę gospodarki finansowej Ośrodka stanowi plan finansowy opracowany na każdy rok finansowy.

I. Zadania i struktura organizacyjna.

1.1. Zadania i ramy prawne.

Prawo do świadczeń z pomocy społecznej przysługuje osobom posiadającym obywatelstwo polskie oraz jednocześnie spełniającym warunek zamieszkiwania i pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Prawo takie przysługuje również cudzoziemcom, jednakże po spełnieniu odrębnych warunków wskazanych w ustawie.

Świadczenia pomocy społecznej udzielane są na wniosek:

1. osoby zainteresowanej,
2. jej przedstawiciela ustawowego,
3. innej osoby, za zgodą osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego.

Pomoc społeczna może być także udzielana z urzędu.

Akta prawne na podstawie których, GOPS realizował szeroki zakres zadań w 2023 r.:

1. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym;
2. Ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych;
3. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych;
4. Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości;

5. Ustawa z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych;
6. Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. prawo zamówień publicznych;
7. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
8. Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych;
9. Ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów;
10. Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci;
11. Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”;
12. Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów;
13. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska;
14. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej;
15. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
16. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
17. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;
18. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
19. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego;
20. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty;
21. Ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych;
22. Ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych;
23. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
24. Ustawa z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego;
25. Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach;
26. Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych;
27. Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego;
28. Uchwała Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego Programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 –2023.
29. Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 roku o sprawozdawczości budżetowej.
30. Szereg innych ustaw i aktów wykonawczych regulujących tematykę pomocy społecznej.

W roku 2023 dodatkowo Ośrodkowi powierzono realizację szeregu nowych zadań zleconych wynikających z:

1. Ustawy z dnia 12 marca 2022r.o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.
2. Ustawy z dnia 17 grudnia 2021r. o dodatku osłonowym.
3. Ustawy z dnia 5 sierpnia 2022r o dodatku węglowym.
4. Ustawy z dnia 15 września 2022r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw.
5. Ustawy z dnia 7 października 2022r.o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej.

6. Ustawy z dnia 15 grudnia 2022r.o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023r.w związku z sytuacją na rynku gazu.
7. Ustawy z dnia 27 października 2022r.o zakupie preferencyjnym paliwa stałego dla gospodarstw domowych.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ełku w 2023 roku realizował zadania z zakresu pomocy społecznej poprzez:

- systemowe i kompleksowe udzielanie wsparcia i pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji, której nie są w stanie samodzielnie pokonać;
- podejmowanie zadań zmierzających do usamodzielnienia się osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem;
- analiza i ocena zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej;
- realizacja programów osłonowych - kreowanie lokalnej polityki społecznej.

1.2. Struktura organizacyjna Ośrodka.

Struktura zatrudnienia:

Lp	Wyszczególnienie stanowisk	Ogółem liczba zatrudnionych osób
1.	Kierownik	1
2.	Główny księgowy	1
	DZIAŁ ŚWIADCZEŃ	
3.	Starszy inspektor	3
	DZIAŁ POMOCY ŚRODOWISKOWEJ	
4.	Starszy specjalista pracy socjalnej	2
5.	Specjalista pracy socjalnej	3
6.	Starszy pracownik socjalny	0
7.	Pracownik socjalny	1
8.	inspektor	1
	ASYSTENT RODZINY	
9.	Asystent rodziny	1
10.	Psycholog /umowa zlecenia/	1
	SEKCJA D.S ORGANIZACYJNO-KADROWYCH	
11.	Inspektor	2
12.	Informatyk / umowa zlecenia/	1
13.	Specjalista ds. bhp /umowa zlecenia/	1
14.	Sprzątaczką /umowa zlecenia/	1
	SEKCJA USŁUG OPIEKUŃCZYCH	
15.	Opiekun w ośrodku pomocy społecznej /umowa o pracę/	3
16.	Młodszy opiekun w ośrodku pomocy społecznej /umowa zlecenia/	5

Na dzień 31.12.2023 r. GOPS w Ełku zatrudniał na podstawie umowy o pracę 18 osób na 17,50 etatach, w tym 6 pracowników socjalnych (2 starszych specjalistów pracy socjalnej, 3 specjalistów pracy socjalnej i 1 pracownik socjalny).

Utworzenie i utrzymanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników jest zadaniem obowiązkowym gminy, wynikających art. 17 ust.1, pkt 18 ustawy o pomocy społecznej.

Do realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej OPS zatrudnia pracowników socjalnych. Zgodnie z art.110 ust.11 ustawy ośrodek pomocy zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik na 2 tys. mieszkańców, nie mniej niż trzech pracowników lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku 1 pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących.

GOPS zabezpiecza obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych i jest to zadanie obowiązkowe wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Pracą Zespołu i grup diagnostyczno-pomocowych koordynuje wskazany przez kierownika pracownik do którego zadań należy w szczególności:

- obsługa organizacyjno-techniczna i finansowa Zespołu Interdyscyplinarnego,
- koordynowanie pracy grup diagnostyczno-pomocowych,
- gromadzenie i przechowywanie dokumentacji pracy grup i Zespołu.

1.3. Zasady udzielania świadczeń.

W 2023 roku działalność Ośrodka skoncentrowana była na wspieraniu osób i rodzin w zaspakajaniu niezbędnych potrzeb oraz umożliwieniu im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka, a także minimalizowaniu zjawiska marginalizacji i wykluczenia. System działań obejmował rozmaite instrumenty pomocy finansowej, jak i niefinansowej z zakresu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, pomocy osobom uprawnionym do alimentów, wsparcia rodziny i pieczy zastępczej oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Ośrodek podejmował wiele dodatkowych działań w celu podnoszenia jakości i poszerzenia zakresu usług świadczonych dla najuboższych i najbardziej potrzebujących mieszkańców gminy. Inicjował działania o charakterze pomocowym, aktywizującym oraz integrującym różnorodne środowiska na rzecz wsparcia grup i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej i przepisów prawa miejscowego, zawartych w uchwałach Rady Gminy Ełk, wykonywane były zgodnie z potrzebami społeczności gminnej, wyrażonej w składanych wnioskach o pomoc.

Zgodnie z obowiązującą w systemie pomocy społecznej zasadą subsydiarności, pomoc społeczna wkracza dopiero w sytuacji, gdy osoba lub rodzina nie ma innych pozostałych możliwości zaspokojenia swoich niezbędnych potrzeb bytowych. Świadczenia z pomocy społecznej mają charakter uzupełniający i winny być przyznawane jedynie, gdy uzyskiwane przez osobę świadczenia z innych systemów nadal nie są wystarczające.

W 2023 r. do Ośrodka Pomocy wpłynęło 577 wniosków z prośbą o pomoc. Pracownicy socjalni przeprowadzili łącznie 991 wywiadów środowiskowych (w tym 113 na rzecz innych jednostek pomocy społecznej i instytucji).

W dziedzinie pomocy społecznej wydano 898 decyzji administracyjnych, w tym: 29 decyzji uchylających, 788 decyzje przyznające, 81 decyzji zmieniających. Decyzje odmowne nie były wydawane.

W 2023 roku na terenie Gminy Ełk, zgodnie z informacją uzyskaną z bazy Rejestru Mieszkańców, zameldowanych na pobycie stałym było 11.644 mieszkańców, w tym 5.752 kobiet i 5.892 mężczyzn. Osoby w wieku poprodukcyjnym stanowiły 16 % ogółu mieszkańców (1867 osoby).

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Ełku na dzień 31 grudnia 2023 r. na terenie gminy Ełk liczba bezrobotnych wynosiła 734 osoby, w tym 400 kobiet. Prawo do zasiłku dla bezrobotnych posiadało 135 osób. w tym 87 kobiet. Długotrwale bezrobotni stanowili ponad 49,31% ogólnej liczby zarejestrowanych, zaś osoby do 30 roku życia -26,29 %.

Pomocą społeczną w formie pieniężnej i niepieniężnej objęto łącznie 241 rodzin, w których było 535 osób, z czego 188 rodzinom udzielono pomocy pieniężnej. Porównując z rokiem 2022 - pomocą w formie pieniężnej i niepieniężnej objęto ogółem 243 rodzin, w których było 535 osoby, z czego 199 rodzinom udzielono pomocy pieniężnej.

Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej do ogólnej liczby mieszkańców wyniósł 4,88%.

Tabela 1. Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą w latach 2021 - 2023.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Liczba rodzin			Liczba osób w rodzinach		
	Ogółem			2021	2022	2023
	2021	2022	2023			
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych OGÓŁEM (bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania)	245	243	241	511	535	535
w tym: świadczenia pieniężne	211	199	188	408	387	359
świadczenia niepieniężne	93	88	88	295	290	310
Pomoc udzielana w postaci pracy socjalnej OGÓŁEM	245	243	245	523	511	535
w tym: wyłącznie w postaci pracy socjalnej	8	14	17	16	23	35

Praca socjalna prowadzona w oparciu o Kontrakt Socjalny	Liczba Kontraktów Socjalnych			Liczba osób objęta Kontraktami Socjalnymi		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023
	16	16	17	14	16	17

Źródło: Dane statystyczne Ośrodka.

W 2023 roku, w porównaniu do roku poprzedniego, zaobserwowano spadek zapotrzebowania na świadczenia z pomocy społecznej o 2 rodziny. Obok zapotrzebowania na pomoc pieniężną udzielana była pomoc w formie niepieniężnej, w tym wyłącznie w postaci pracy socjalnej. Zainteresowanie kontraktami socjalnymi pozostało na tym samym poziomie.

1.4. Powody udzielania pomocy społecznej.

W 2023 roku głównym powodem udzielania pomocy społecznej było ubóstwo. Z tego powodu wsparcia udzielono 142 rodzinom, w których żyje 304 osób. Następną grupę osób korzystających z pomocy społecznej stanowią rodziny, w których występuje niepełnosprawność – 102 rodziny, z tego 168 osób. Kolejną przyczyną było bezrobocie – 133 rodziny, w tym 351 osób. W większości przypadków podstawą do udzielenia pomocy było równocześnie kilka przesłanek. Wszystkie rodziny objęte były pomocą pracowników socjalnych w formie pracy socjalnej, mającej na celu usamodzielnienie i ograniczenie korzystania ze świadczeń pieniężnych. Rodziny, w których występowała przemoc były objęte procedurą „Niebieskie Karty”.

Tabela 2. Powody przyznania pomocy przez GOPS w Elku w latach 2021 – 2023.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin			Liczba osób w rodzinach		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023
ubóstwo	113	136	142	189	259	304
bezrobocie	155	147	133	454	378	351
długotrwała lub ciężka choroba	65	69	62	132	140	129
niepełnosprawność	94	96	102	177	158	168
bezzadność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	47	52	49	225	224	240
potrzeba ochrony macierzyństwa	2	6	6	37	25	28
alkoholizm	2	2	3	2	5	5
trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	2	6	6	4	6	6
zdarzenie losowe	3	2	2	6	5	7
przemoc domowa	1	0	1	1	0	3
bezdomność	14	16	9	11	16	9

Źródło: Dane statystyczne Ośrodka.

Z powyższego zestawienia wynika, że w latach 2021 - 2023 najczęstszymi powodami ubiegania się o pomoc było ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała ciężka choroba, a także bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Prowadzona, na bieżąco diagnoza problemów społecznych była podstawą określenia potrzeb w zakresie pomocy społecznej. Ośrodek gromadził dane dotyczące sytuacji rodzinnej, zawodowej, zdrowotnej mieszkańców gminy korzystających z pomocy oraz dane przekazywane przez inne podmioty, działające w systemie pomocy społecznej, a także analizował zasoby Gminy Ełk w sferze socjalnej. **Ogółem w różnej formie z pomocy korzystało 258 rodzin, w których żyło 569 osób (łącznie z samą pracą socjalną).**

Tabela 3. Typy rodzin /struktura rodzin/.

WYSZCZEGÓLNIENIE		LICZBA RODZIN		LICZBA OSÓB W RODZINACH
		OGÓŁEM	w tym:	
			NA WSI	
0		1	2	3
RODZINY OGÓŁEM (wiersz 2+3+4+5+6+7)	1	258	258	569
z tego o liczbie osób (z wiersza 1):	2	158	158	158
1				
2	3	23	23	46
3	4	22	22	66
4	5	15	15	60
5	6	19	19	95
6 i więcej	7	21	21	144
w tym (z wiersza 1)	8	75	75	354
RODZINY Z DZIEĆMI OGÓŁEM (wiersz 9+10+11+12+13+14+15)				
z tego o liczbie dzieci (z wiersza 8):	9	13	13	39
1				
2	10	27	27	103
3	11	15	15	76
4	12	13	13	79
5	13	3	3	21
6	14	3	3	25
7 i więcej	15	1	1	11
w tym (z wiersza 1)	16	22	22	76
RODZINY NIEPEŁNE OGÓŁEM (wiersz 17+18+19+20)				
z tego o liczbie dzieci (z wiersza 16):	17	6	6	17
1				
2	18	11	11	34
3	19	3	3	15
4 i więcej	20	2	2	10
w tym (z wiersza 1)	21	41	41	74

RODZINY EMERYTÓW I RENCISTÓW OGÓŁEM (wiersz 22+23+24+25)				
z tego o liczbie osób (z wiersza 21):	22	25	25	25
1				
2	23	8	8	16
3	24	4	4	12
4 i więcej	25	4	4	21

Źródło: Opracowanie własne GOPS.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ełku sporządził, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, Ocenę Zasobów Pomocy Społecznej Gminy Ełk za rok 2022 i przekazał do zatwierdzenia przez Radę Gminy Ełk oraz do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko – Mazurskiego w Olsztynie. Dokument został opracowany w oparciu o lokalną sytuację społeczną i demograficzną gminy Ełk.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ełku w swojej strukturze posiada wyodrębniony Dział Świadczeń, który zajmuje się realizującą ustaw:

- z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,
- z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów,
- z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
- z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
- z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska,
- z dnia 7 października 2022r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 r. w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej.

Na podstawie powyższych ustaw ustala prawo do świadczeń i realizuje ich wypłatę.

II. Zadania zlecone gminie.

Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego, świadczenia wychowawcze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego.

2.1. Świadczenia rodzinne - rozdział 85502

System świadczeń rodzinnych skierowany jest do rodzin, które nie są w stanie zabezpieczyć potrzeb związanych z ponoszeniem wydatków na utrzymanie dzieci.

W 2022 roku w gminie Ełk ze świadczeń rodzinnych skorzystało 681 rodzin. Ogółem wydano 793 decyzje administracyjne, w tym 688 decyzji przyznających świadczenia rodzinne oraz 65 decyzji odmawiających (przekroczenie kryterium dochodowego), a także 9 decyzji żądających zwrotu nienależnie pobranych świadczeń (stwierdzenie przekroczenia kryterium dochodowego). Natomiast w 2023 roku ze świadczeń skorzystało 639 rodzin. Wydano 735 decyzji administracyjnych, w tym 642 decyzji przyznających świadczenia rodzinne oraz 70 decyzji odmownych (przekroczenie kryterium dochodowego), a także 23 decyzje żądające

zwrotu nienależnie pobranych świadczeń (w tym 8 stwierdzenie przekroczenia kryterium dochodowego) oraz 1 decyzja umarzająca zwrot nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych. W porównaniu do roku 2022 ze świadczeń rodzinnych skorzystało o 42 rodziny mniej oraz wydano o 46 mniej decyzji administracyjnych.

Świadczenia te zgodnie z ustawą z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, obejmują:

1. zasiłki rodzinne oraz dodatki do zasiłków rodzinnych z tytułu:
 - a) urodzenia dziecka,
 - b) opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego,
 - c) samotnego wychowywania dziecka,
 - d) wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej,
 - e) kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego,
 - f) rozpoczęcia roku szkolnego,
 - g) podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania.
2. świadczenia opiekuńcze tj. zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz świadczenie pielęgnacyjne;
3. jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka;
4. świadczenie rodzicielskie.

Ponadto, od 2014 roku, zostało wprowadzone świadczenie, którym jest zasiłek dla opiekuna.

Zasiłek dla opiekuna przysługuje na podstawie ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów. Ustawa weszła w życie w dniu 15 maja 2014 r. i realizuje wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 5 grudnia 2013 r. (sygn. akt K 27/13).

Zasiłek dla opiekunów przysługuje osobie, jeżeli decyzja o przyznaniu jej prawa do świadczenia pielęgnacyjnego wygasła z mocy prawa na podstawie art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw z dniem 1 lipca 2013r. Prawo do tego świadczenia nie jest uzależnione od kryterium dochodowego. Z tego świadczenia skorzystało w 2021 roku 2 opiekunów osób niepełnosprawnych, w 2022 roku - 2 opiekunów, natomiast w 2023r.- 0 opiekunów.

Szczegółowe wydatki poniesione przez Ośrodek w zakresie wypłacanych świadczeń rodzinnych przedstawia poniższa tabela.

Tabela 4. Struktura wydatków na świadczenia rodzinne w latach 2021 - 2023.

Lp	Świadczenie	Liczba świadczeń			Kwota wypłaconych świadczeń w zł.		
		2021	2022	2023	2021	2022	2023
Zasiłek rodzinny wraz z dodatkami do zasiłku rodzinnego							
1.	Zasiłek rodzinny	7.767	6.681	5.592	890.227	759.752	632.353
2.	Dodatek z tytułu urodzenia dziecka	34	23	41	28.068	15.532	22.133
3.	Dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	50	29	26	19.638	10.488	8.800

4.	Dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka	389	537	218	70.515	50.705	42.528
5.	Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	463	461	417	48.688	47.335	43.609
6.	Dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szk.	756	715	698	44.807	38.415	31.455
7.	Dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania						
7.1	w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły	58	22	0	6.026	2.143	0
7.2	w związku z dojazdem z miejsca zamieszkania do miejscowości, w której znajduje się szkoła	1.283	1.028	885	83.063	64.802	57.230
8.	Dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	1.789	1.647	1.537	164.107	151.806	138.889
Świadczenia opiekuńcze							
9.	Zasiłek pielęgnacyjny	3.947	3.893	4.040	851.921	840.264	871.993
10.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	101	40	12	60.247	24.800	6.627
11.	Świadczenia pielęgnacyjne	844	840	863	1.390.082	1.764,664	2.100.832
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka							
12.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	63	45	45	63.000	45.000	45.000
Świadczenie rodzicielskie							
13.	Świadczenie rodzicielskie	350	289	313	296.605	244.704	266.145
Zasiłek dla opiekuna							
14.	Zasiłek dla opiekuna	24	2	0	14.880	1.196	0
Składki na ubezpieczenie emerytalno - rentowe							
15.	Składki na ubezpieczenie emerytalno - rentowe	594	609	597	276.542	337.779	382.064

Źródło: Opracowanie własne GOPS.

2.2. Fundusz alimentacyjny - rozdział 85502

W 2022 roku w gminie Ełk ze świadczeń z funduszu alimentacyjnego skorzystało 56 rodzin. Ogółem wydano 76 decyzji administracyjnych, w tym 62 decyzje w sprawie ustalenia

prawa do świadczenia oraz 1 decyzja żądająca zwrotu nienależnie pobranych świadczeń. Natomiast w 2023 roku z tego typu świadczeń skorzystało 47 rodzin. Wydano 68 decyzji administracyjnych, w tym 61 decyzje w sprawie ustalenia prawa do świadczenia, 3 decyzje uchylające prawo do świadczenia i 1 decyzję żądającą zwrotu nienależnie pobranych świadczeń. W 2023 roku w porównaniu do 2022 roku zmniejszyła się liczba rodzin korzystających ze świadczeń z funduszu alimentacyjnego o 9 oraz wydano o 8 decyzji administracyjnych mniej.

Szczegółowe wydatki poniesione przez Ośrodek w zakresie wypłacanych świadczeń z funduszu alimentacyjnego przedstawia poniższa tabela.

Tabela 5. Struktura wydatków na fundusz alimentacyjny w latach 2021 - 2023.

Lp.	Świadczenie	Liczba świadczeń			Kwota wypłacanych świadczeń w złotych		
		2021	2022	2023	2021	2022	2023
Fundusz alimentacyjny							
1.	Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	1.091	985	920	438.655	395.084	377.582

Źródło: Opracowanie własne GOPS.

2.3. Dłużnicy alimentacyjni.

Dłużnik alimentacyjny jest zobowiązany do zwrotu organowi właściwemu wierzyciela należności w wysokości świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej łącznie z ustawowymi odsetkami.

Kwoty zwrócone przez dłużników alimentacyjnych wynosiły:

- 224.240,89 zł z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego, z tego:
 - przekazane na dochody budżetu państwa: 190.960,79 zł, a w tym ustawowe odsetki za opóźnienie: 141.040,66 zł,
 - przekazane na dochody własne organu właściwego wierzyciela: 33.280,10 zł;
- 6.247,50 zł z tytułu wypłaconych zaliczek alimentacyjnych w latach 2005 – 2008.

W 2023 roku wobec 89 dłużników alimentacyjnych podjęto i prowadzono działania zmierzające do zwiększenia ich odpowiedzialności oraz doprowadzenia do skutecznego egzekwowania i realizowania zobowiązań alimentacyjnych, zaś w 2022 roku wobec 93 dłużników. W 2023 roku wydano 3 decyzje o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od wykonania obowiązku alimentacyjnego oraz złożono 3 wnioski o ściganie z powodu uchylania się od wykonania obowiązku alimentacyjnego. Ponadto sporządzono i przekazano 48 zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa ściganego z urzędu dotyczącego nie alimentacji.

W sprawach dłużników alimentacyjnych podejmowano i prowadzono czynności z samymi dłużnikami alimentacyjnymi, a także z komornikami sądowymi, organami właściwymi wierzyciela, organami właściwymi dłużnika, Powiatowym Urzędem Pracy,

Prokuraturą Rejonową, Starostwem Powiatowym, Policją, CEPiK i innymi w zależności od zaistniałej sytuacji.

Informacje o zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy przekazywane są do Biur Informacji Gospodarczej. Są to:

- Biuro Informacji Gospodarczej InfoMonitor S.A.,
- Krajowe Biuro Informacji Gospodarczej S.A.,
- Krajowy Rejestr Długów Biuro Informacji Gospodarczej S.A.,
- Rejestr Dłużników ERIF Biuro Informacji Gospodarczej S.A.,
- Krajowa Informacja Długów Telekomunikacyjnych Biuro Informacji Gospodarczej S.A.

Na dzień 31 grudnia 2023 roku zostały przekazane informacje o 177 dłużnikach alimentacyjnych.

2.4. Świadczenie Wychowawcze (Program Rodzina 500+) - rozdział 85501

Od 1 kwietnia 2016 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ełku realizował zadania wynikające z ustawy z 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. Program Rodzina 500+.

W ramach Programu wypłacane było świadczenie wychowawcze, które ma na celu częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych.

Wysokość świadczenia wychowawczego wynosiło 500 zł m-nie na dziecko w rodzinie.

Od dnia 1 lipca 2019 r. świadczenie wychowawcze przysługuje bez względu na osiągnięty dochód przez członków rodziny.

Szczegółowe wydatki poniesione przez Ośrodek w zakresie wypłacanych świadczeń wychowawczych przedstawia poniższa tabela.

Tabela 6. Struktura wydatków na świadczenia wychowawcze w latach 2021 - 2023.

Lp.	Świadczenie	Liczba świadczeń			Kwota wypłacanych świadczeń w złotych		
		2021	2022	2023	2021	2022	2023
Świadczenie wychowawcze							
1.	Świadczenia wychowawcze	25.406	10.746	35	12.623.841	12.623.841	16.452

Źródło: Opracowanie własne GOPS

W 2022 roku wypłacono świadczenia wychowawcze na rzecz 2.163 dzieci z 1.238 rodzin, natomiast w 2023 roku wypłacono na rzecz 9 dzieci z 5 rodzin.

Na podstawie zmian wprowadzonych ustawą z dnia 17 września 2021r. o zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz niektórych innych ustaw Zakład Ubezpieczeń Społecznych jest organem właściwym w zakresie rozpatrzenia wniosków o świadczenie wychowawcze składanych od dnia 1 stycznia 2022 r. i od tej daty prowadzi postępowania

i rozstrzyga co do istoty. W związku z tym sprawy dotyczące prawa do świadczeń wychowawczych za okresy sprzed dnia 1 stycznia 2022 r. nadal będą realizowane, do zakończenia postępowania, przez dotychczasowe organy (wójt, burmistrz, prezydent). Organy te również wypłacają świadczenia wychowawcze przyznane za okres przed dniem 1 stycznia 2022 r. do końca okresu, na jaki zostały przyznane, tj. do dnia 31 maja 2022 r. w przypadku zakończenia postępowań i ustalenia prawa do świadczeń w późniejszym terminie.

2.5. Jednorazowe świadczenie „Za życiem” - rozdział 85502

Od 1 stycznia 2017 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ełku realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Wsparcie obejmuje m.in.: wypłatę jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Jednorazowe świadczenie przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka bez względu na dochód. Wysokość świadczenia wynosi 4.000 zł.

Szczegółowe wydatki poniesione przez Ośrodek w zakresie wypłacanego jednorazowego świadczeń przedstawia poniższa tabela.

Tabela 7. Struktura wydatków na jednorazowe świadczenia „Za życiem” w latach 2021 - 2023.

Lp.	Świadczenie	Liczba świadczeń			Kwota wypłacanych świadczeń w złotych		
		2021	2022	2023	2021	2022	2023
Jednorazowe świadczenie „Za życiem”							
1.	Jednorazowe świadczenie „Za życiem”	1	0	1	4.000	0	4.000

Źródło: Opracowanie własne GOPS.

W 2023 roku do Ośrodka wpłynął 1 wniosek z prośbą o udzielenie pomocy.

2.6. Dodatki energetyczne (zadanie zlecone) – rozdział 85215

Dodatek energetyczny przysługuje odbiorcy wrażliwemu (osobie, która ma przyznany dodatek mieszkaniowy), o którym mowa w ustawie z dnia 10 kwietnia 1997 roku - Prawo energetyczne. Wysokość dodatku energetycznego dla gospodarstw domowych określa do 30 kwietnia danego roku Minister Klimatu w obwieszczeniu publikowanym w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej Monitor Polski.

Szczegółowe wydatki poniesione przez Ośrodek w zakresie wypłacanych dodatków energetycznych.

Tabela 8. Struktura wydatków na dodatek energetyczny w latach 2021 - 2023.

Lp.	Świadczenie	Liczba świadczeń			Kwota wypłacanych świadczeń w złotych		
		2021	2022	2023	2021	2022	2023
Dodatek energetyczny							
1.	gospodarstwa domowe prowadzone przez osobę samotną	43	15	0	506	184	0
2.	gospodarstwo domowe składające się z 2 do 4 osób	106	38	0	1.719	647	0
3.	gospodarstwo domowe składające się z co najmniej 5 osób	62	14	0	1.207	282	0
RAZEM:		211	67	0	3.432	1.113	0

Źródło: Opracowanie własne GOPS.

W 2023 roku nie prowadzono postępowań w sprawie ustalenia prawa do dodatku energetycznego. Powyższe nastąpiło w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 17 grudnia 2021 roku o dodatku osłonowym, na mocy której wprowadzono jednorazowe wsparcie finansowe w postaci dodatku osłonowego. Na czas wypłaty dodatku osłonowego tj. na cały 2022 rok zawieszono wypłatę nowych dodatków *energetycznych*, ponieważ dodatki osłonowe w szerszym zakresie i w sposób bardziej kompleksowy niż w aktualnym stanie prawnym wspomogą odbiorców. Ustawą z dnia 15 grudnia 2022 r. o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. w związku z sytuacją na rynku gazu, przedłużono zawieszenie wypłat dodatków energetycznych. Wnioski o wypłatę dodatku *energetycznego*, złożone w okresie od dnia wejścia w życie ww ustaw do dnia 31 grudnia 2023 r. pozostawia się bez rozpoznania.

III. Inne zadania zlecone gminie.

3.1. Świadczenia na rzecz obywateli Ukrainy.

Obywatelowi Ukrainy przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którego pobyt na terytorium Polski jest uznawany za legalny i który został wpisany do rejestru PESEL, mogą być przyznane świadczenia pieniężne i niepieniężne na zasadach i trybie ustawy z dnia 12 marca 2004r.o pomocy społecznej.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wypłacił następujące świadczenia:

- zasiłki rodzinne na 3 dzieci w kwocie 2.863,00 zł,
 - świadczenie rodzicielskie na 2 dzieci w kwocie 15.267,00 zł,
 - jednorazowe świadczenie pieniężne w kwocie po 300 zł na osobę na 21 osób – 6.300,00zł
- Wydatkowane środki finansowe w całości pochodziły z dotacji Wojewody.

3.2. Dodatek elektryczny

Ustawą z dnia 7 października 2022 roku o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 r. w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej wprowadzono jednorazowe wsparcie finansowe w postaci dodatku elektrycznego. Celem świadczenia było złagodzenie wzrostu kosztów dla gospodarstw domowych, które wykorzystują energię elektryczną do ogrzewania.

Dodatek przysługiwał gospodarstwom domowym w wysokości:

- 1.000,00 zł lub,
- 1.500,00 zł w przypadku gdy zużycie energii elektrycznej w tym samym miejscu zamieszkania w 2021 r. wyniosło więcej niż 5MWh.

Tabela 9. Struktura wydatków na dodatek elektryczny w 2023 r.

Wyplacony dodatek elektryczny	Liczba gospodarstw domowych	Kwota wyplaconych dodatków w złotych
w kwocie podstawowej	143	143.000
w kwocie podwyższonej	115	172.500
Łącznie	258	315.500

Źródło: Opracowanie własne GOPS.

3.3 Wydawanie zaświadczeń do programu „Czyste Powietrze”

Osoba fizyczna, która zamierza złożyć wniosek o przyznanie dofinansowania z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej lub Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w ramach programu „Czyste powietrze”, musi posiadać zaświadczenie o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego.

Celem programu „Czyste powietrze” jest poprawa jakości powietrza oraz zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych poprzez wymianę źródeł ciepła i poprawę efektywności energetycznej budynków mieszkalnych jednorodzinnych. Narzędziem w osiągnięciu celu jest dofinansowanie przedsięwzięć na których program się skupia min, na wymianie pieców i kotłów na paliwo stałe oraz termomodernizację budynków jednorodzinnych by efektywnie zarządzać energią.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ełku od 2020 r. prowadzi postępowania w sprawach o żądanie wydania zaświadczenia o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego oraz wydaje w tych sprawach zaświadczenia.

W 2023 r. wydano 88 zaświadczeń do programu.

IV. Zadania własne gminy (art. 17 ustawy o pomocy społecznej).

Podstawowym celem pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne zasoby, możliwości i uprawnienia. Jednym z głównych zadań w zakresie pomocy społecznej jest wykonywanie pracy socjalnej. Praca socjalna dotyczy niemal każdej rodziny zgłaszającej się po pomoc do Ośrodka. Jest to jedna z bardzo ważnych i pracochłonnych form pomocy, polegająca przede wszystkim na dotarciu do świadomości klienta, że pracownik socjalny chce i może mu pomóc, pod warunkiem, że on sam zaangażuje się w proces zmian. Osoby te, są zobowiązane do współdziałania w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej. Pracownicy socjalni wpływają na zmianę życia indywidualnych osób oraz rodzin, którym służą w przypadkach nagłych sytuacji kryzysowych, jak i codziennych, osobistych problemów.

GOPS w Ełku realizując zadania ustawy o pomocy społecznej w 2023 roku udzielił pomocy w formie pracy socjalnej 245 rodzinom, w których żyje łącznie 535 osób. Praca socjalna była ukierunkowana na przywrócenie utraconej lub ograniczonej zdolności samodzielnego funkcjonowania osoby lub rodziny. To działalność ułatwiająca jednostkom, grupom, środowiskom adaptację w zmieniających się warunkach życia. Jej ostatecznym celem jest umożliwienie osobom i rodzinom kierowania własnym postępowaniem oraz zdobycie niezależności w zabezpieczeniu warunków niezbędnych dla realizacji egzystencji, godnej człowieka.

Pracownicy socjalni Ośrodka na bieżąco dokonują analizy potrzeb, w celu włączenia społecznego osób długotrwale bezrobotnych.

4.1. Zasiłki i pomoc w naturze - rozdział 85214.

GOPS w 2023 roku zasiłki okresowe przyznał i wypłacił 109 rodzinom, na łączną kwotę 313.033 zł, z tego środki z budżetu Wojewody stanowiły kwotę 307.995 zł, zaś środki własne gminy wyniosły 5.038 zł.

Szczegółowe wydatki poniesione przez Ośrodek przedstawia poniższa tabela.

Tabela 12. Wydatki na zasiłki okresowe w latach 2021 – 2023.

Źródła finansowania	2021	2022	2023	Uwagi
Dotacja Wojewody	301.357 zł	332.780 zł	307.995 zł	
Środki własne Gminy	2.082 zł	6.535 zł	5.038 zł	
Ogółem	303.439 zł	339.315 zł	313.033 zł	

Źródło: Dane statystyczne Ośrodka.

Porównując wydatki na pomoc w formie zasiłków okresowych w latach 2021 – 2023, najwięcej środków finansowych na ten cel wydatkowano w 2022 roku.

Zasiłek okresowy przysługuje w szczególności z powodu długotrwałej choroby, niepełnosprawności, bezrobocia, czy braku możliwości otrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów ubezpieczenia społecznego:

- a) osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej,
- b) rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny.

Od dnia 1 stycznia 2022r. obowiązują nowe kryteria dochodowe oraz nowe kwoty świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

Kryterium dochodowe dla osoby samotnie gospodarującej wynosi 776 zł, zaś dla osoby w rodzinie w wysokości 600 zł. Maksymalna kwota zasiłku stałego określona została na poziomie 719 zł, natomiast kwota dochodu z 1 ha przeliczeniowego wynosi 345 zł.

Zasiłek okresowy ustala się do wysokości różnicy między kryterium dochodowym, a dochodem osoby lub rodziny. Minimalna wysokość zasiłku okresowego wynosi 20 zł miesięcznie. W 2023 roku z tej formy pomocy skorzystało 109 rodzin, w których żyje 239 osób. Ogółem wypłacono 678 świadczeń. Główne powody przyznawania zasiłków okresowych to:

- bezrobocie – 97 rodzin – 631 świadczeń,
- niepełnosprawności – 3 rodzin – 6 świadczeń,
- długotrwała choroba – 4 rodzin – 17 świadczeń.

W celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej może być przyznany zasiłek celowy. Zasiłek celowy może być przyznany na zaspokojenie niezbędnej potrzeby życiowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, koniecznych i niezbędnych drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także pokrycie kosztów pogrzebu.

W 2023 r. Ośrodek przyznał pomoc dla 114 rodzin w formie zasiłków celowych, w tym dla 6 rodzin zasiłki specjalne celowe. Ogółem wydatkowano 161.517 zł.

Zasiłki celowe przyznawano m.in. na zakup opału na okres zimowy, zakup leków i odzieży, zakup żywności. Na zasiłki specjalne celowe wypłacono kwotę – 7.050 zł.

W 2023 roku 2 rodzinom udzielano pomocy na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego (pożar) na kwotę- 8.000 zł.

Gmina ma obowiązek zapewnić schronienie, odzież i posiłek osobom tego pozbawionym. Ze środków własnych pokrywane były koszty pobytu 8 naszych mieszkańców w schroniskach i noclegowniach. Na ten cel w 2023 r. wydatkowano 73.967 zł. Składają się na nią: koszty noclegu, posiłków, niezbędnej odzieży, obuwia i środków czystości.

Osobom bezdomnym i innym osobom nie posiadającym dochodu oraz możliwości uzyskania świadczeń zdrowotnych może być przyznany zasiłek celowy na pokrycie części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne.

W 2022 r. i 2023 roku nie udzielano takich świadczeń ze uwagi na brak potrzeb w tym zakresie.

Za 3 mieszkańców gminy poniesiono wydatki związane z pokryciem kosztów pogrzebu na łączną kwotę 11.991 zł.

4.2. Zasiłki stałe - rozdział 85216

W ramach zadań własnych gminy, Ośrodek przyznawał zasiłek stały oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne.

Zasiłek stały przysługuje pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej lub pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub kiedy dochód na osobę w rodzinie jest niższy od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

Zasiłek stały jest świadczeniem dla osób całkowicie niezdolnych do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności. Z uwagi na sposób obliczania tego zasiłku jest on świadczeniem wyrównującym dochód osoby uprawnionej do wysokości odpowiedniego kryterium dochodowego.

Ogółem w 2023r. wydano w zakresie zadań obligatoryjnych 75 osobom decyzje przyznające świadczenie w formie zasiłku stałego. Wypłaconych zostało 741 świadczeń. Na zasiłki wydatkowano kwotę – 467.265 zł. W 2022 i 2023 roku środki pieniężne w całości pochodziły z dotacji celowej z budżetu Wojewody.

Tabela 13. Udzielona pomoc w formie zasiłków stałych w latach 2021 - 2023.

Zasiłek stały	2021	2022	2023
Kwota świadczeń	439.898 zł	451.182 zł	467.265 zł
Liczba świadczeń	771	724	741

Źródło: Dane statystyczne Ośrodka.

Z tabeli nr 13 wynika, że w 2023 r., w porównaniu do 2022 roku zwiększyła się liczba świadczeń o 17, natomiast kwota wydatkowana na ten cel wzrosła o 16.083 zł.

4.3. Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze - rozdział 85228.

Usługi opiekuńcze były świadczone w 23 rodzinach dla 23 osób. Zakres świadczonych usług określony w decyzjach administracyjnych był zgodny z oczekiwaniami podopiecznych. W 2023 roku Ośrodek zatrudniał 3 opiekunki domowe na umowę o pracę w wymiarze – 3 etatów i 5 opiekunek na umowę zlecenie.

W 2023 roku wydatki w tym rozdziale zamknęły się kwotą – 301.341,57 zł, zaś w 2022 r. – 255.051,81 zł.

4.4 Domy pomocy społecznej - rozdział 85202.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, Ośrodek wydawał decyzje kierujące do domów pomocy społecznej i odpłatności za pobyt dla osób w podeszłym wieku. Pracownicy socjalni kompletowali dokumenty niezbędne do uzyskania skierowania i umieszczenia w DPS, a także przeprowadzali wywiady środowiskowe dla potrzeb innych ośrodków, dotyczące pensjonariuszy domów pomocy społecznej.

W 2023 roku Gmina Ełk ponosiła wydatki związane z przebywaniem 31 osób w domach pomocy społecznej na terenie powiatu, województwa i województwach sąsiednich. Roczny koszt utrzymania pensjonariuszy w tych placówkach wyniósł – 1.388.477 zł. Natomiast w 2022 roku Gmina ponosiła wydatki za 30 mieszkańców przebywających w DPS. Roczny koszt ich utrzymania wyniósł – 1.086.024 zł.

Szczegółowe wydatki poniesione przez Ośrodek przedstawia poniższa tabela.

Tabela 14. Wydatki związane z pobytem mieszkańców gminy Ełk w DPS w latach 2021 - 2023.

Pobyt w domu pomocy społecznej	2021	2022	2023
Ilość mieszkańców gminy przebywających w DPS	31	30	31
Wydatki za pobyt mieszkańców w DPS	1.014.923 zł	1.086.024 zł	1.388.477 zł

Źródło: Dane statystyczne Ośrodka.

Jak wynika z tabeli nr 14, liczba mieszkańców Gminy Ełk przebywających w domach pomocy społecznej przez trzy lata utrzymuje się na podobnym poziomie. zaś wydatki za ich pobyt w placówkach w porównaniu do roku 2022 wzrosły o 302.453 zł., co podyktowane jest z roku na rok rosnącymi kosztami utrzymania w domach pomocy społecznej.

4.5. Usuwanie skutków klęsk żywiołowych - rozdział 85278

W 2023 roku nie udzielano tego typu świadczeń ze względu na brak potrzeb w tym zakresie.

4.6. Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej za osoby uczestniczące w zajęciach w Centrum Integracji Społecznej i świadczenia rodzinne oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego - rozdział 85213, 85502 i 85513.

Na opłatę składek zdrowotnych w 2023 r. wydatkowano:

- 1) za świadczeniobiorców pobierających zasiłek stały kwotę – 41.533 zł /zadania własne/,
- 2) za osoby realizujące kontrakt socjalny niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu – 3.041 zł /zadanie własne/,
- 3) osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne kwotę – 120.347,00 zł /zadania zlecone/.

Na składki z tytułu ubezpieczenia emerytalno-rentowego wydatkowano kwotę 382.064,24 zł.

4.7. Wspieranie rodziny - rozdział 85504

W 2023 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ełku zadania wykonywał w oparciu o Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Ełk na lata 2021 – 2023 przyjęty Uchwałą Nr XLII/287/2021 Rady Gminy Ełk z dnia 30 kwietnia 2021 r. Głównym celem programu jest wspieranie rodzin w wypełnianiu i przywracaniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz zapobieganie dysfunkcyjności rodzin na terenie gminy wiejskiej Ełk.

Projekt „Asystent rodziny” w ramach Resortowego Programu Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na rok 2022 nie był realizowany.

Na realizację zadania gmina Ełk wydała w 2022 r. – 550.364,70 zł, zaś w 2023 r. – 604.932,98 zł. W Ośrodku zatrudnionych było 2 asystentów rodziny oraz psycholog.

Tabela 15. Wsparcie asystenta rodziny w latach 2021 – 2023.

Rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny								
Ilość rodzin			Ilość osób w rodzinach			Ilość dzieci w rodzinach		
2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023
20	14	22	99	63	93	31	27	57
Rodziny objęte monitoringiem funkcjonowania rodziny po zakończonej pracy z asystentem rodziny								
2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023
16	12	5	45	45	19	37	30	10

Zródło: Opracowanie własne GOPS w Ełku.

Jak wynika z tabeli nr 15, w 2023 roku wsparcie w postaci asystenta rodziny otrzymało ogółem 22 rodziny, w tym 57 dzieci w tych rodzinach, zaś w 2022 roku wsparcie otrzymało 14 rodzin, w tym 27 dzieci. W 2023 roku 3 rodziny zostały zobowiązane do współpracy z asystentem przez Sąd Rejonowy w Ełku.

W 2023 r. dwoje dzieci zostało umieszczonych w pieczy zastępczej. Ogółem w pieczy zastępczej w 2023 roku przebywało 33 dzieci z terenu gminy Ełk. W trakcie roku czworo dzieci wróciło pod bezpośrednią opiekę rodziców biologicznych, zaś dwoje ukończyło 18. rok życia i opuściło placówkę opiekuńczo-wychowawczą.

Koszty współfinansowania pobytu dzieci w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo – wychowawczych przez Ośrodek w 2023 roku wyniosły- 495.106,54 zł, zaś w 2022 roku – 475.965,41 zł.

Szczegółowa informacja ze wsparcia rodzin i pieczy zastępczej została przedstawiona Radzie Gminy Ełk w odrębnym sprawozdaniu.

4.8. Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej - rozdział 85205.

Pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ełku widzą nie tylko potrzebę reagowania na sytuacje trudne, związane z przemocą, ale również wyrażają chęć aktywnego działania na rzecz osób i rodzin dotkniętych przemocą. Ich działania koncentrują się na badaniu problemu krzywdzenia rodziny, strategii postępowania z danym przypadkiem, zagadnieniach dotyczących terapii ofiar, ich rodzin i sprawców. Pragną wykorzystać swoją wiedzę i umiejętności do wspólnego budowania partnerstwa na rzecz przeciwdziałania przemocy

w Gminie wiejskiej Ełk, a tym samym dążyć do zwiększenia efektywności działań wszystkich instytucji.

Pracownicy Ośrodka kierują osoby, wobec których zachodzi podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie do udziału w programie korekcyjno – edukacyjnym dla sprawców przemocy w rodzinie, realizowanym przez PCPR w Ełku.

W 2023 r. na realizację działań *Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie* wydatkowano ze środków własnych Gminy Ełk kwotę – 40.873,24 zł. Natomiast w 2022 roku wydatkowano kwotę – 25.275,02 zł.

Szczegółowe działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie zostały przedstawione w odrębnym sprawozdaniu za 2023 rok.

4.9. Pomoc w zakresie dożywiania - rozdział 85230.

Ośrodek w 2023 roku realizował Program „Posiłek w szkole i w domu”. Pomoc w formie dożywiania udzielana jest głównie dzieciom do 7 r.ż., uczniom szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Z tej formy pomocy mogą skorzystać osoby, bądź rodziny, których dochód nie przekracza odpowiednio 150 % kwoty kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny. Program realizowany był zgodnie z porozumieniem zawartym z Wojewodą Warmińsko – Mazurskim. W 2023 roku na realizację zadania ogółem wydatkowano 220.000 zł, z tego dotacja stanowiła 125.000 zł, zaś środki własne gminy 95.000 zł. Na posiłki przyznane decyzją wydatkowano 128.951 zł, natomiast na zasiłki celowe na zakup żywności wydatkowano kwotę 83.488 zł. Ponadto, na podstawie decyzji dyrektora szkoły, bez potrzeby przeprowadzania wywiadu środowiskowego z posiłku skorzystało 16 dzieci (nie więcej niż 20% ogólnej liczby dożywianych) na łączną kwotę – 7.561 zł (środki własne). Liczba osób objętych programem wyniosła 317.

Ogółem na terenie gminy było 6 punktów żywieniowych. Dożywianie prowadzono w oparciu o stołówki szkolne: w Zespole Szkół w Stradunach, Zespole Szkolno - Przedszkolnym w Nowej Wsi Ełckiej i Zespole Szkół w Chełchach. Do pozostałych szkół posiłki były dowożone przez dostawcę, który wygrał przetarg na dowóz posiłków do szkół.

4.10. Pozostała działalność - rozdział 85195.

Na mocy ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r. poz. 1373 z późn. zm.) zadaniem gminy jest ustalenie uprawnienia oraz wystawienie decyzji administracyjnej potwierdzającej prawo do świadczeń opieki zdrowotnej dla świadczeniobiorców, innych niż ubezpieczeni, spełniających kryterium dochodowe z ustawy o pomocy społecznej. Ośrodek w 2023 r. dla 17 osób, wydał 15 decyzji potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej oraz 2 decyzje odmowne.

V. Inne zadania własne gminy.

5.1. Dodatki mieszkaniowe – rozdział 85215

Dodatek mieszkaniowy jest świadczeniem pieniężnym wypłacanym przez gminę, mającym na celu dofinansowanie do wydatków mieszkaniowych ponoszonych w związku z zajmowaniem lokalu mieszkalnego. Pomoc ta przysługuje w przypadkach ściśle określonych przez przepisy ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych.

Szczegółowe wydatki poniesione przez Ośrodek w zakresie wypłacanego dodatku mieszkaniowego przedstawia poniższa tabela.

Tabela 16. Struktura wydatków na dodatki mieszkaniowe 2021 - 2023.

Lp.	Świadczenie	Liczba świadczeń			Kwota wypłacanych świadczeń w złotych		
		2021	2022	2023	2021	2022	2023
Dodatki mieszkaniowe							
1.	Dodatek mieszkaniowy	472	445	389	119.038	123.550	122.208

Źródło: Opracowanie własne GOPS.

W 2023 roku 43 gospodarstwa domowe korzystały z dodatku mieszkaniowego i w związku z tym wydano 69 decyzji administracyjnych w sprawie ustalenia prawa do ww. świadczenia w tym 1 decyzję odmawiającą świadczenia. W porównaniu do 2022 roku zmniejszyła się liczba gospodarstw domowych korzystających z dodatku mieszkaniowego o 12 oraz wydano o 4 decyzji administracyjnych mniej.

5.2. Mieszkania chronione – rozdział 85220

Zarządzeniem Nr 118/2015 Wójta Gminy Ełk z dnia 18 maja 2015 r. utworzono jedno mieszkanie chronione w miejscowości Mostoły 11/3. Lokalem dysponował Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ełku.

Na podstawie decyzji administracyjnej nie była umieszczona żadna osoba w mieszkaniu chronionym. Dokonano zakupu niezbędnego wyposażenia mieszkania na kwotę 5.516,11 zł.

5.3. Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym – rozdział 85415

Wydatki w tym rozdziale to stypendia dla uczniów z terenu gminy Ełk. Wypłacono stypendia na kwotę 51.329,92 zł i zasiłek szkolny na kwotę 3.720,00 zł, z tego: dotacja w kwocie 44.039,93 zł, środki własne gminy w kwocie 11.009,99 zł. Stypendium szkolne wypłacono 30 rodzinom na 83 uczniów.

VI. Realizacja programów w zakresie pomocy społecznej

6.1. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie został przyjęty Uchwałą Nr LVII/414/2022 Rady Gminy Ełk z dnia 29 kwietnia 2022 r. planowany jest do realizacji w latach 2022 – 2026. W 2023 roku Ośrodek kontynuował koordynację jego realizacji. Wypracowane kierunki działań podejmowane były zgodnie z harmonogramem realizacji *Programu*. Wzorem lat ubiegłych, zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Gminy Ełk, realizowane były na wszystkich niezbędnych poziomach.

W 2023 r. na realizację działań *Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie* wydatkowano ze środków własnych Gminy Ełk kwotę – 40.872,74 zł.

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 roku w sprawie procedury „Niebieskie Karty” wdrażano procedury i standardy działania Zespołu Interdyscyplinarnego. Na terenie Gminy Ełk funkcjonują instytucje zapewniające wszechstronną pomoc rodzinom dotkniętym przemocą w rodzinie. Instytucje i podmioty starały się maksymalnie wspierać osoby i rodziny będące w trudnych sytuacjach życiowych, ze szczególnym uwzględnieniem osób najsłabszych, w tym dzieci i młodzież, osoby niepełnosprawne i starsze.

6.2. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego

W ramach Gminnego Programu kontynuował działalność, powołany Zarządzeniem Wójta, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Skład Zespołu liczy 17 członków z 15 instytucji.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nakłada na Ośrodek obowiązek obsługi administracyjno – technicznej Zespołu.

Tabela 17. Liczba rodzin, w których wszczęto procedurę NK w latach 2018 – 2023.

Rok	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Liczba rodzin	39	31	38	51	29	35

Źródło: Opracowanie własne GOPS.

Analizując powyższą tabelę, najwięcej wszczętych procedur Niebieska Karta było w 2021 roku, natomiast najmniej w 2022 r. W 2023 r. nastąpił wzrost o 6 NK.

Tabela 18. Liczba rodzin, w których wszczęto procedurę NK w latach 2021 – 2023 przez poszczególne instytucje.

Instytucja wszczynająca	2021	2022	2023
OPS	3	2	4
PCPR	-	-	-
GKRPA	-	-	-
Policja	48	25	30
Oświata	-	2	1
Ochrona zdrowia	-	-	-

Źródło: Opracowanie własne GOPS.

Z powyższej tabeli wynika, że w 2023 r. zwiększyła się liczba rodzin, w których wszczęto procedurę „Niebieskie Karty”. Najwięcej NK założyła Policja.

Zgodnie z zapisami *Gminnego Programu*, Koordynator Programu (Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ełku) raz w roku składa Radzie Gminy Ełk odrębne sprawozdanie z realizacji *Gminnego Programu* i działań Zespołu Interdyscyplinarnego.

6.3. Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych

Ośrodek kontynuował realizację zadań zawartych w Gminnej Strategii we współpracy z innymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi. W roku 2022 został przeprowadzony monitoring Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych za lata 2017 - 2022. Określone zostały wnioski i rekomendacje na następne lata realizacji Strategii.

6.4. Programy polityki zdrowotnej- rozdział 85149

Gminny program osłonowy w zakresie zmniejszenia wydatków poniesionych na leki przez mieszkańców gminy Ełk.

Uchwałą Nr XV/91/2019 z dnia 30 sierpnia 2019 r. Rada Gminy Ełk przyjęła do realizacji Gminny program osłonowy w zakresie zmniejszenia wydatków poniesionych na leki przez mieszkańców Gminy Ełk.

Od miesiąca lutego 2020r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje uchwalony przez Radę Gminy program. Celem programu jest pomoc finansowa adresowana do osób powyżej 65 roku życia oraz emerytów i rencistów ponoszących wydatki na zakup leków zleconych przez lekarza, będących mieszkańcami Gminy Ełk, zameldowanymi na pobyt stały.

W roku 2023r. złożono - 169 wniosków (o 12 więcej niż w roku 2022). Wydano 169 decyzji administracyjnych przyznających świadczenie. Środki własne gminy jakie wydatkowano na ten cel wyniosły 37.796,79 zł. Najwyższa kwota przyznanego świadczenia wyniosła - 232,80 zł, zaś najniższa - 51,41 zł.

6.5. Realizacja programów i projektów zewnętrznych w 2023 r.

- Caritas Diecezji Ełckiej z siedzibą w Ełku w 2023 roku zajmowało się dystrybucją żywności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 **Podprogram 2021 Plus** współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym. Celem Programu było zapewnienie systematycznej pomocy żywnościowej najbardziej potrzebującym poprzez równomierną dystrybucję artykułów spożywczych. Produkty spożywcze w ramach Podprogramu wydawane były wyłącznie na podstawie skierowań, otrzymanych od pracowników Ośrodka. W 2023r. wydano łącznie 239 skierowań. Skierowania wydawano dla osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, spełniających kryteria określone w art. 7 ustawy o pomocy społecznej, jak również obywatelom Ukrainy przebywającym na terenie gminy (2 skierowania). Podprogram zakończył się w miesiącu wrześniu 2023r.

Jednocześnie Caritas Diecezji Ełckiej prowadził działania towarzyszące tzn. organizował i przeprowadził warsztaty mające na celu przekazanie wiedzy na temat różnych możliwości przygotowania potraw z wykorzystaniem otrzymywanych produktów żywnościowych. Osoby korzystające ze wsparcia mogły wziąć udział w warsztatach dotyczących zdrowego żywienia, programach edukacyjnych mających na celu zapoznanie z zasadami zdrowego odżywiania i przeciwdziałania marnowaniu żywności, jak również w warsztatach edukacji ekonomicznej.

- Gmina Ełk w roku 2023 przystąpiła do realizacji Programu rządowego „Opieka wychowawcza” - edycja 2023, który finansowany jest ze środków Funduszu Solidarnościowego.

Realizatorem Programu był Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ełku, który posiada doświadczenie w prowadzeniu tego typu usług społecznych.

Głównym celem Programu było wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad:

1. dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności,
2. osobami posiadającymi:
 - a) orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności (zgodnie z ustawą z 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych) albo
 - b) orzeczenie traktowane na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności (zgodnie z art. 5 i art. 62 ww. ustawy z 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych)– poprzez możliwość uzyskania doraźnej, czasowej pomocy w formie usługi opieki wychowawczej.

Adresaci Programu:

1. Program adresowany jest do członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności oraz osobami posiadającymi orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczenie traktowane na równi

z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, którzy wymagają usług opieki wytchnieniowej, zwanych dalej „uczestnikami Programu”.

2. Usługi opieki wytchnieniowej przysługują w przypadku zamieszkiwania członka rodziny lub opiekuna, o których mowa w ust. 1, we wspólnym gospodarstwie domowym z osobą niepełnosprawną i sprawowania całodobowej opieki nad tą osobą niepełnosprawną.

Program realizowany był w formie świadczenia usług opieki wytchnieniowej w ramach pobytu dziennego w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej.

Zakres opieki wytchnieniowej odciążał członków rodziny tj. opiekunów w codziennych obowiązkach nad osobami niepełnosprawnymi. Osoby sprawujące opiekę w tym czasie mogli zadbać o własne zdrowie, udać się do lekarza, przeznaczyć ten czas na relaks i wypoczynek.

Limit godzin opieki wytchnieniowej w ramach pobytu dziennego na 1 osobę niepełnosprawną wynosił 240 godzin.

W ramach Programu „Opieka wytchnieniowa – edycja 2023” objęto wsparciem 5 uczestników (3 osoby dorosłe i 2 dzieci).

Wydatkowano środki w kwocie 48.960 zł, w tym: dotacja celowa w wysokości - 34.496 zł oraz środki własne gminy - 14.463,60 zł. Koszty związane z obsługą wyniosły 960,00 zł i przeznaczone zostały na zakup materiałów biurowych.

VII. Współpraca z organizacjami pozarządowymi.

Prowadzona była współpraca z Caritas Diecezji Ełckiej w Ełku „Dom Św. Ojca Pio” oraz z „Domem dla Osób Bezdomnych i Najuboższych Monar – Markot w Ełku” w zakresie kierowania bezdomnych z terenu gminy do noclegowni i schronisk. W 2023 roku do noclegowni, schronisk i ośrodków wsparcia skierowano łącznie 8 osób bezdomnych. Koszty pobytu w placówkach ponosił Ośrodek. Na ten cel wydatkowano 73.9676 zł.

W 2023 roku GOPS włączał się w działania, które wspierają osoby będące w trudnej sytuacji:

- GOPS realizował „Program współpracy Gminy Ełk z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami działającymi w zakresie pożytku publicznego na rok 2023” w obszarze polityki społecznej i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu (wsparcie dla osób potrzebujących; wsparcie dla osób starszych; wsparcie dla osób niepełnosprawnych oraz długotrwale lub ciężko chorych; ochrona rodzicielstwa, macierzyństwa i praw dziecka) oraz przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym.
- Kontynuowano współpracę z Centrum Integracji Społecznej „Alter CIS” w Ełku. Realizowano zadania wynikające z Porozumienia w zakresie kierowania osób zagrożonych wykluczeniem społecznym do CIS. W programie Centrum uczestniczyło 11 osób.
- Kontynuowano współpracę z Ośrodkiem Wsparcia Ekonomii Społecznej w Ełku wymiany informacji, szkoleń oraz partnerstw lokalnych, w ramach ekonomii społecznej.
- Udział w pracach zespołu ds. ekonomii społecznej powiatu ełckiego. W skład zespołu wchodzi czternaście podmiotów, w tym GOPS w Ełku.

VIII. Współpraca z innymi jednostkami i instytucjami.

Pozafinansowa forma współpracy odnosi się głównie do wzajemnej wymiany informacji o planowanych kierunkach działalności między jednostkami samorządu a innymi jednostkami i instytucjami. Wymiana informacji odbywa się między innymi bezpośrednio na spotkaniach przedstawicieli poszczególnych podmiotów i Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ełku. Dzięki podejmowanej współpracy mamy sprawny i właściwy przepływ informacji oraz sprawniejszą reakcję, bardziej kompetentnych pracowników, większą znajomość zadań realizowanych przez inne instytucje:

- Współdziałano z jednostkami i instytucjami w ramach konwentu Dyrektorów i Kierowników Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu Powiatu Ełckiego.
- Kontynuowano współpracę z Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Olsztynie.
- Kontynuowano współpracę z Wydziałem Polityki Społecznej Warmińsko - Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie.
- Kontynuowano współpracę z Sądem Rodzinnym i Nieletnich w Ełku w zakresie nadzoru kuratorskiego oraz z Powiatową Komendą Policji w Ełku, w sprawach związanych z przemocą w rodzinie.
- Pracownicy socjalni współpracowali z Powiatowym Urzędem Pracy w Ełku, w zakresie przekazywania informacji o aktualnych ofertach pracy osobom bezrobotnym i poszukującym pracy, korzystającym z pomocy społecznej, informowali zainteresowane osoby o możliwości skorzystania z poradnictwa zawodowego w PUP oraz kierowali na szkolenia organizowane przez PUP. Utrzymywali stały kontakt z biurem pośrednictwa pracy. W Ośrodku oferowano osobom bezrobotnym pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy, udzielano poradnictwa z zakresu umiejętności poruszania się po rynku pracy, pomagano w przygotowywaniu dokumentów aplikacyjnych – listów motywacyjnych i życiorysów.
- W ramach współpracy z Kuratorium Oświaty i Wychowania w Olsztynie dzieci z rodzin o niskich dochodach z terenu gminy wypoczywały w okresie wakacji na koloniach. Pobyt dzieci był bezpłatny. Z tej formy wypoczynku skorzystało 10 dzieci.
- GOPS przeprowadzał wywiady środowiskowe na potrzeby Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ełku oraz innych ośrodków pomocy społecznej. Łącznie przeprowadzono 133 wywiady.
- Ośrodek współpracował z Gminą Ełk w zakresie informowania o możliwości podjęcia dobrowolnego leczenia oraz kierowania osób z terenu gminy do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ełku. Dwóch pracowników socjalnych Ośrodka uczestniczyło w pracach Komisji,
- Kontynuowano współpracę pracowników socjalnych z: Urzędem Gminy Ełk, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, świetlicami wiejskimi, szkołami, przedszkolami, Centrum Kultury Gminy Ełk z siedzibą w Stradunach, Poradnią Psychologiczno - Pedagogiczną w Ełku, służbą zdrowia, sądem, prokuraturą, parafiami znajdującymi się na terenie gminy Ełk, Poradnią Leczenia Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Ełku.

Przez cały 2023 rok dystrybuowano w gminie Ełk plakaty i ulotki informujące o realizacji różnych projektów na terenie gminy, powiatu i województwa. Plakaty i ulotki dostarczane były m. in. do instytucji publicznych, organizacji pozarządowych, świetlic wiejskich, umieszczane były także na tablicach ogłoszeniowych Ośrodka.

IX. W zakresie pozostałych ustaw oraz wynikające z rozeznaczonych potrzeb.

Ośrodek przygotowywał dokumentację związaną z ogłaszaniem i rozstrzygnięciem otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych z zakresu pomocy społecznej, zajmował się sporządzaniem umów i sprawował kontrolę nad realizacją zadań.

X. W zakresie spraw administracyjnych i kadrowych

Niezbędnym elementem dla procesu standaryzacji usług socjalnych i społecznych jest dbałość o rozwój, proces kształcenia i samokształcenia służb pomocowych poprzez uczestnictwo w kursach, szkoleniach, konferencjach, zapoznanie się ze specjalistyczną literaturą oraz wymiana doświadczeń. W trosce o jakość świadczonych usług, w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Ełku, pracownicy podnosili swoje kwalifikacje, biorąc udział w wielu specjalistycznych szkoleniach.

Kadra uczestniczyła w szkoleniach, seminariach i konferencjach poświęconych pomocy społecznej, przemocy w rodzinie, świadczeniach rodzinnych i pieczy zastępczej, księgowości, płatnika ZUS, sprawom kadrowym, ochrony danych osobowych i innych niezbędnych do prawidłowego wykonywania zadań, wynikających ze statutu Ośrodka.

Pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ełku, w celu zwiększenia kompetencji oraz skuteczności w działaniach, brali udział w szkoleniach:

SZKOLENIA PRACOWNIKÓW GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W EŁKU W ROKU 2023

Lp	Tytuł szkolenia	Data szkolenia	Liczba uczestników	Organizator szkolenia
1.	Kadry i płace zmiany w 2023 roku	09.02.2024	2	Architektki Sukcesu Agata Musiałkiewicz
2.	Przeciwdziałanie przemocy domowej po nowelizacji ustawy, procedura Niebieskie Karty i pozostałe zmiany w działaniach antyprzemocowych	13.02.2023	1	Kier profilaktyka
3.	Spotkanie informacyjne z przedstawicielami Wspólnoty „Anonimowych Alkoholików”	03.03.2023	6	Ełckie Centrum Rewitalizacji Społecznej „STAJNIA”

4.	Program Place – szkolenie dla użytkowników początkujących	15.03.2023	1	Wolters Kluwer
5.	Systemy alarmowe Charlie – CRP i BRAVO	21.03.2023	wszyscy pracownicy	Urząd Gminy Ełk
6.	Bezpieczeństwo pracowników socjalnych w trakcie wykonywania czynności zawodowych	27.03.2023	2	CRPS Szkolenia
7.	Najnowsze zmiany w systemie przeciwdziałania przemocy – ustawa z dnia 9 marca 2023	28.04.2023	1	CRPS Szkolenia
8.	Działalność podmiotów ekonomii społecznej w praktyce – jak działać by zarabiać	24 - 25.05.2023	1	OWES Ełk
9.	Praca z dzieckiem wykorzystywanym seksualnie – jak rozmawiać, tworzyć system wsparcia dla dzieci i młodzieży	02.06.2023	1	CRPS Szkolenia
10.	Konferencja „Najważniejsze są emocje”	05.06.2023	4	Prezydent Miasta Ełku
11.	Szkolenie dotyczące zmian do ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie	07.06.2023	1	Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko – Mazurskiego w Olsztynie
12.	Projekt Zintegrowany System Ograniczenia Niskiej Emisji (ZONE) w ramach 2 osi priorytetowej Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa	13.06.2023	3	Processteam
13.	Antykonferencja dla Pomagających	21.06.2023	3	Adelfi
14.	Świadczenia opiekuńcze w świetle nowelizacji ustawy o świadczeniach rodzinnych	21.06.2023	6	Wolters Kluwer
15.	Obszary do współpracy w kierunku deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej w powiecie ełkim	26.06.2023	5	MOPS Ełk
16.	Składanie wniosków elektronicznych OK-WUD	28.06.2023	3	ZUS
17.	Konsultacje z zakresu opieki długoterminowej	18.07.2023	1	Fundacja Urszuli Jaworskiej
18.	„Kooperacja – efektywna i skuteczna”, dofinansowanego ze środków EFS w ramach POWER 2014-2020	16.10-07.11.2023	1	Fundusze Europejskie Wiedza Edukacja Rozwój
		19.10-17.11.2023	1	
19.	Świadczenie wspierające a świadczenie pielęgnacyjne – rewolucja w przepisach	17.08.2023	1	Profilaktyka KIER
20.	Procedura odbierania dzieci małoletnich z rodzin zgodnie z decyzjami Sądu po nowelizacji 2023	21.08.2023	1	CRPS Szkolenia

21.	Funkcjonowanie Zespołów Interdyscyplinarnych i grup diagnostyczno – pomocowych po zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Wykładnia i stosowanie prawa przez członków ZI	22.08.2023	1	Centrum Usług Szkoleniowo – Doradczych
22.	Standardy pomocy interdyscyplinarnej świadczonej osobom pokrzywdzonym przestępstwem	11.10.2023	1	Fundusz Sprawiedliwości
23.	Funkcjonowanie Zespołów Interdyscyplinarnych i grup diagnostyczno-pomocowych po zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Dokumentacja, wykładnia i stosowanie prawa przez członków ZI i grup D-P.	12.10.2023	8	Centrum Usług Szkoleniowo – Doradczych
24.	Proces efektywnej komunikacji	20.10.2023	15	Coaching i szkolenia Angelika Kubas
25.	Dobra relacja i komunikacja jako podstawy przeciwdziałania uzależnieniom	26.10.2023	7	Centrum Rewitalizacji Społecznej w Ełku
26.	Etap pracy z osobami doznającymi przemocy domowej o stosującymi przemoc	22- 24.11.2023	1	Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko – Mazurskiego w Olsztynie
27.	Kampania „Pomarańczowa Wstążka” i „Biała Wstążka”	08.12.2023	2	MOPS EŁK
28.	Stypendia Szkolne 2023/2024 - aktualne problemy	08.12.2023	1	OTI
29.	"ABC Funduszu Alimentacyjnego"	08.12.2023	1	OTI
30.	Zmiany w podatku od wynagrodzeń 2023	19.12.2023	1	Edytor

Na szkolenia pracowników Ośrodek wydatkował ze środków własnych – 12.778,57 zł.

XI. Potrzeby i wnioski na dalsze lata realizacji

1. Kontynuowanie i rozwijanie partnerskiej współpracy między instytucjami, podmiotami – głównie ośrodkami pomocy społecznej, służbą zdrowia, oświatą, prokuraturą, sądem, kuratela, policją oraz gminną komisją rozwiązywania problemów alkoholowych.
2. Rozwój współpracy o charakterze ponadlokalnym. Szukanie skutecznych, innowacyjnych rozwiązań. Kontynuacja realizacji projektów i gminnych i ponadgminnych programów.
3. Utrzymanie na tym samym poziomie standardów związanych z pracą socjalną oraz kontraktu socjalnego w pracy z osobami wymagającymi wsparcia.

4. Zwiększenie kompetencji zawodowych pracowników służb i instytucji zajmujących się działaniami w obszarze przemocy w rodzinie poprzez podnoszenie poziomu wiedzy nabytej na szkoleniach, warsztatach, konferencjach, seminariach, wizytach studyjnych, dobrych praktykach, itp.
5. Podjęcie działań mających na celu zwiększenie zatrudnienia o jeden etat. Utworzenie stanowiska inspektora, zajmującego się szeroko rozumianymi usługami opiekuńczymi i programami rządowymi w zakresie pomocy społecznej.

Ełk, dnia 6 marca 2024r.

Kierownik GOPS w Ełku
Adam Ostrowski